

Projectenkalender waterschapsmarkt

Inzicht in de markt voor
waterschappen en marktpartijen

WATERSCHAPSMARKT
VAN DE TOEKOMST

Voorwoord

In 2016 gaven de waterschappen samen met de relevante marktpartijen hun visie op de waterschapsmarkt. Deze visie is vastgelegd in het visiedocument 'De waterschapsmarkt van de toekomst'. Vanuit deze gezamenlijke visie zijn vertegenwoordigers van de waterschappen en de brancheverenigingen in de afgelopen vijf jaar aan de slag gegaan met de bouwstenen voor de visie.

Maximale maatschappelijke waarde

Mens centraal

Gezonde bouwkolom

Aan de slag vanuit een gezamenlijke visie

Projectenkalender juni 2021

Met trots presenteren wij nu de tweede meting van de gezamenlijke Projectenkalender van de waterschappen die we hebben laten opstellen door het Economisch Instituut voor de Bouw (EIB). Dit digitale document geeft een meerjarig inzicht in de projecten van waterschappen. Op basis van dit inzicht gaan de waterschappen met de brancheverenigingen in gesprek over kansen en knelpunten met als doel om de projecten effectief en op een maatschappelijk verantwoorde wijze uit te voeren. We staan samen voor grote maatschappelijke opgaven zoals de energietransitie en de transitie naar een circulaire economie. Er is veel te doen om ons voor te bereiden op, en te wapenen tegen de gevolgen van klimaatverandering. Wij nodigen u uit om hierover op basis van het inzicht dat de Projectenkalender biedt met elkaar in gesprek te gaan.

De Projectenkalender als groeidocument

Voorliggende Projectenkalender is de tweede meting. We hebben afgesproken deze kalender jaarlijks te actualiseren en te optimaliseren. Op deze manier krijgen we niet alleen inzicht, maar kunnen we de Projectenkalender ook inzetten om ons als branche te professionaliseren en te ontwikkelen.

Stuurgroep Samenwerking WaterschapsWerken (SWW)

De stuurgroep Samenwerking WaterschapsWerken is initiatiefnemer van de Projectenkalender. De SWW bestaat uit een representatieve afspiegeling van betrokken partijen uit de waterschapsmarkt: waterschappen, marktpartijen, HWBP en kennisinstellingen.

Waarom een Projectenkalender?

Meerjarig zicht op continuïteit

Een stabiele marktontwikkeling geeft houvast voor de komende jaren. Dit is gunstig voor de gewenste investeringen in innovaties. Minder pieken en dalen in het werk dragen bij aan een beheerst prijsniveau op de markt en dit voorkomt verrassingen voor de budgetten.

Juiste match van vraag en aanbod

Toenemende complexiteit, hogere eisen en beperkte budgetten maken het essentieel dat waterschappen de meest geschikte partijen voor projecten kunnen uitnodigen en marktpartijen zich kunnen richten op projecten waar zij de meeste meerwaarde kunnen leveren.

Behoud personeel

Continuïteit op de markt is gunstig voor de positie van waterschappen en marktpartijen op de arbeidsmarkt. Bij het aantrekken van mensen naar de waterbouwsector kan een goed toekomstperspectief worden geboden.

Oplossingen voor knelpunten

Een goed beeld van de voortgang van projecten geeft inzicht in mogelijke knelpunten in de voorbereidings- en uitvoeringsfase. Op basis hiervan kunnen waterschappen en marktpartijen gezamenlijk oplossingen zoeken voor verbetering.

Ontwikkelingen op de waterbouwmarkt

De waterschapsmarkt is onderdeel van de bredere waterbouwmarkt, waarop ook andere partijen als Rijkswaterstaat, gemeenten, provincies en havenbedrijven actief zijn. Het bredere marktinzicht helpt waterschappen bij de keuzes in het marktbenaderingsbeleid.

Speerpunten meting 2020-2021

Zekere en onzekere projecten

De Projectenkalender maakt onderscheid tussen projecten die volgens de huidige planning vrijwel zeker in uitvoering komen in 2021 of 2022 en projecten die later in uitvoering zullen komen of waarvan de start van de uitvoering nog onbekend is. Dit onderscheid in 'zekere' en 'onzekere' projecten geeft een betrouwbaarder beeld voor de marktpartijen.

Nieuwbouw, renovatie, onderhoud

Het onderscheid nieuwbouw, renovatie en onderhoud bij projecten sluit aan bij de verschillende onderdelen van het asset management van de waterschappen.

Uitbreiding contractvormen

De toepassing van verschillende contractvormen bij de waterschappen is aan veranderingen onderhevig. In de vervolgmeting brengen we ook bouwteam en nadere overeenkomst binnen raamcontract in beeld.

Maatschappelijke doelstellingen

Projecten van de waterschappen hebben een functionele achtergrond en dragen bij aan verschillende maatschappelijke doelstellingen. Deze doelstellingen, zoals duurzaamheid, circulariteit en natuurinclusiviteit, worden in deze meting ook geanalyseerd.

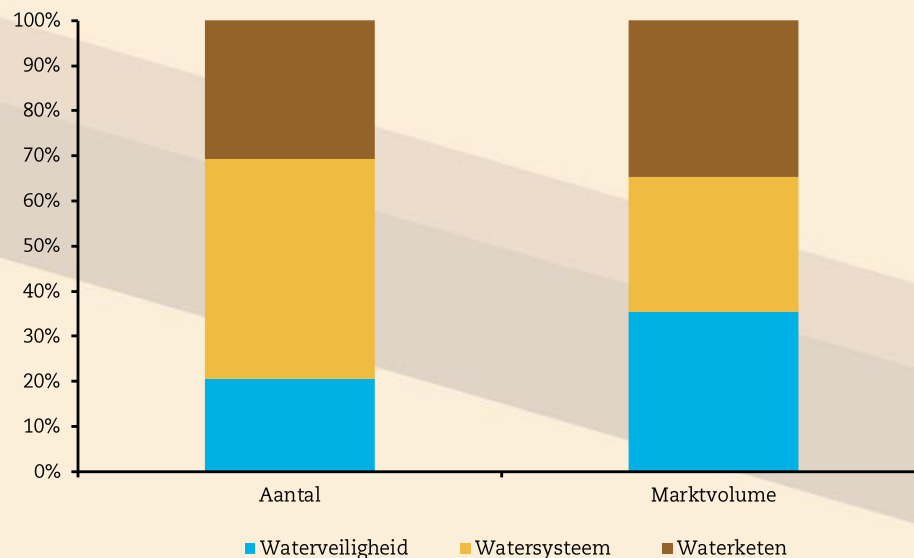
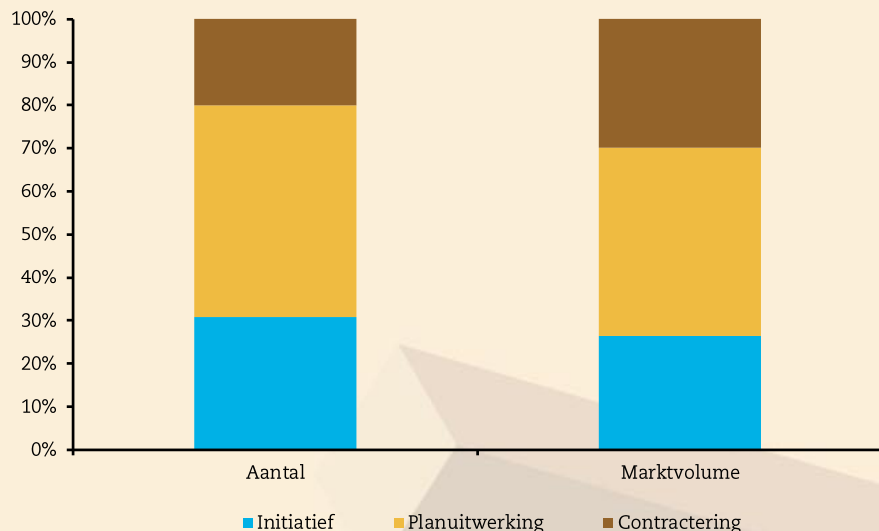
Belang van EMVI/BPKV

Naast de prijs spelen ook kwaliteitselementen een rol bij de gunning van projecten aan marktpartijen. Meer inzicht in het gewicht van deze elementen bij EMVI/BPKV stelt marktpartijen in staat om gerichtere aanbiedingen te doen.

Een schat aan informatie

21 waterschappen, 600 projecten

De Projectenkalender geeft informatie van 21 waterschappen. In totaal gaat het om 600 projecten die de waterschappen in de initiatief-, planuitwerkings- of contracteringsfase hebben. Hiervan 520 werken en bijna 90 diensten. Van initiatief tot aanbesteding worden projecten steeds verder uitgewerkt. Marktpartijen kunnen bijdragen aan deze verdere uitwerking en ideeën hiervoor inbrengen.

Opgaven op alle dossiers

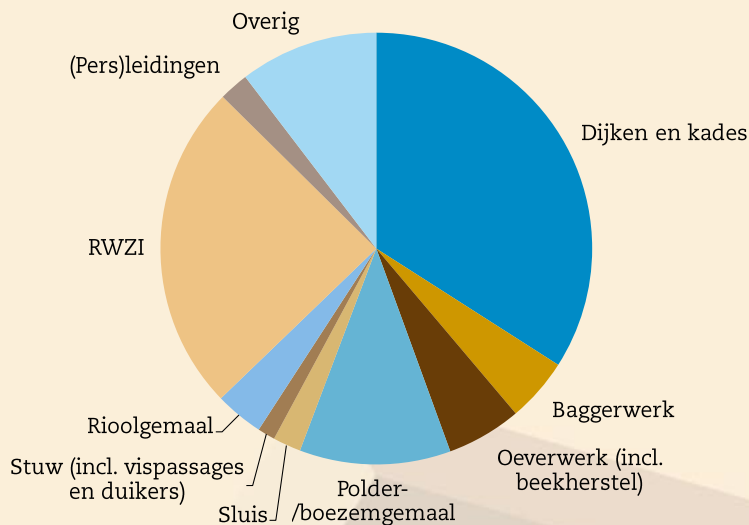
Op de Projectenkalender staan projecten op het gebied van waterveiligheid, watersysteem en waterketen. Hiermee ontstaat een zeer breed beeld van de beleidsdossiers bij de waterschappen. Waterveiligheidsprojecten zijn met gemiddeld 6 miljoen euro het grootst.

Een interessante mix van projecten

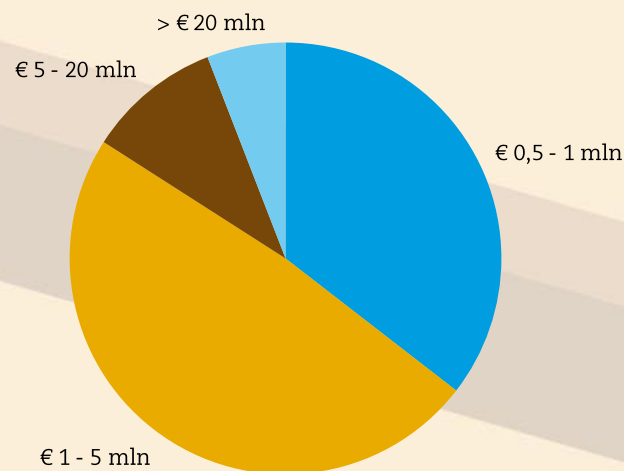
Grootste aandeel voor dijkversterking en rwzi's

De projecten op de kalender zijn ingedeeld naar een groot aantal deelmarkten. Een derde van de uitgaven gaat naar dijkversterkingen. Ongeveer 25% betreft investeringen in rwzi's. Bijna 20% van de projecten betreft gemalen en andere kunstwerken. Voor marktpartijen geeft deze indeling inzicht in de projecten op de terreinen waar ze actief zijn.

Waterschapsprojecten naar deelmarkt (aandeel in volume)

Aantal waterschapsprojecten naar bouwsomklasse

Waterschapsprojecten interessant voor grote en kleine bedrijven

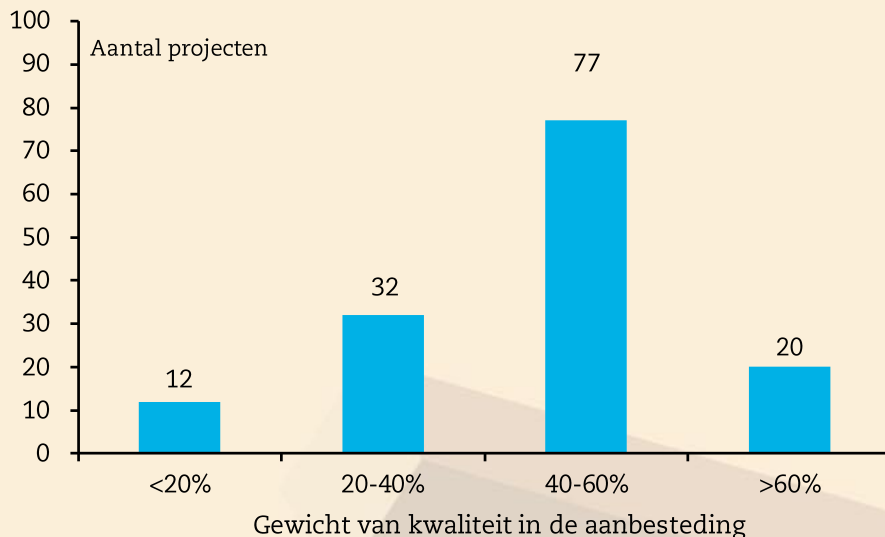
De waterschapsprojecten lopen sterk uiteen qua geraamde bouwsom. De helft van de projecten valt in de klasse 1 tot 5 miljoen euro. Een op de 20 projecten is groter dan 20 miljoen euro. Deze vertegenwoordigen 35% van het marktvolume.

Kansen voor kwaliteit

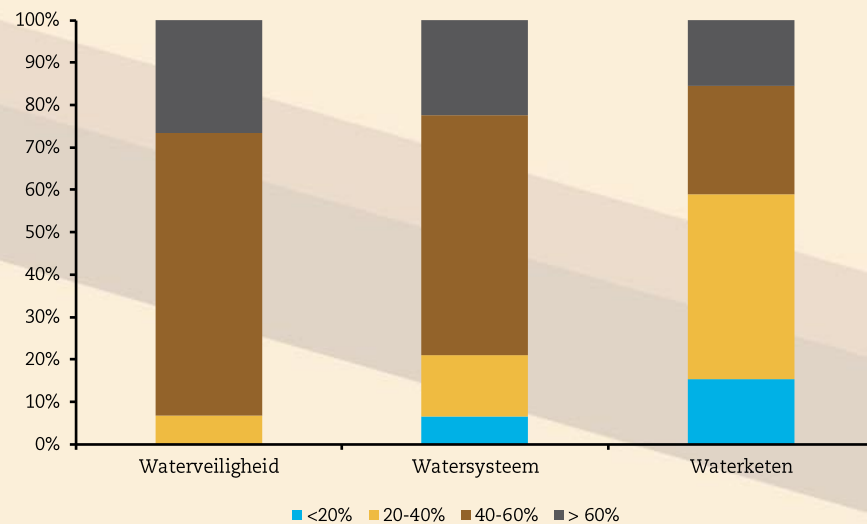
140 projecten op EMVI/BPKV aanbesteed

Van 140 projecten die op EMVI/BPKV worden aanbesteed, is bij bijna 100 projecten het gewicht van kwaliteit 40% of meer. Bij een dergelijk gewicht kunnen marktpartijen daadwerkelijk het verschil maken bij het aanbieden van extra kwaliteitsaspecten. Bij ruim 10 projecten is het gewicht van kwaliteit 20% of minder. Dit betekent dat in de praktijk de laagste prijs vaak doorslaggevend zal zijn.

Aantal EMVI/BPKV-projecten naar gewicht van kwaliteit

Gewicht van kwaliteit per waterdossier

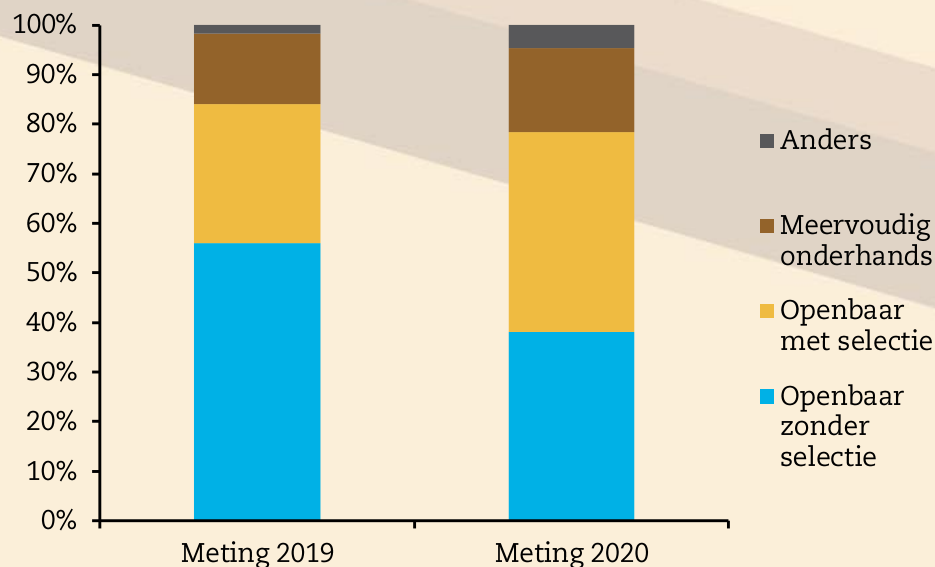
Vooraf kwaliteit uitgevraagd bij waterveiligheid

Vrijwel alle waterveiligheidsprojecten die op EMVI worden gegund, hebben een hoog gewicht (40% of meer) voor kwaliteit. Bij waterketenprojecten is dit veel minder het geval.

Veranderingen in aanbestedingsvormen

Waterschappen selectiever bij aanbestedingen

Van 350 projecten hebben de waterschappen al een beeld van de aanbestedingsvorm die ze gaan toepassen. 35 à 40% van de projecten wordt openbaar zonder selectie aanbesteed. Bij de vorige meting was dit ruim 55%. Het aandeel openbaar met selectie is daarentegen toegenomen van 30% naar 40%. Ook bij meervoudig onderhandse aanbesteding is het aandeel toegenomen. De waterschappen passen dus in grotere mate (voor)selectie toe waardoor vraag en aanbod bij projecten beter kunnen worden gematcht.

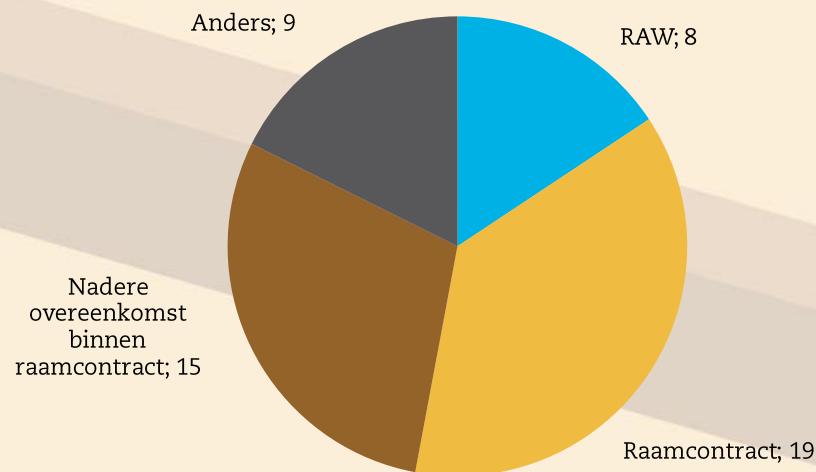
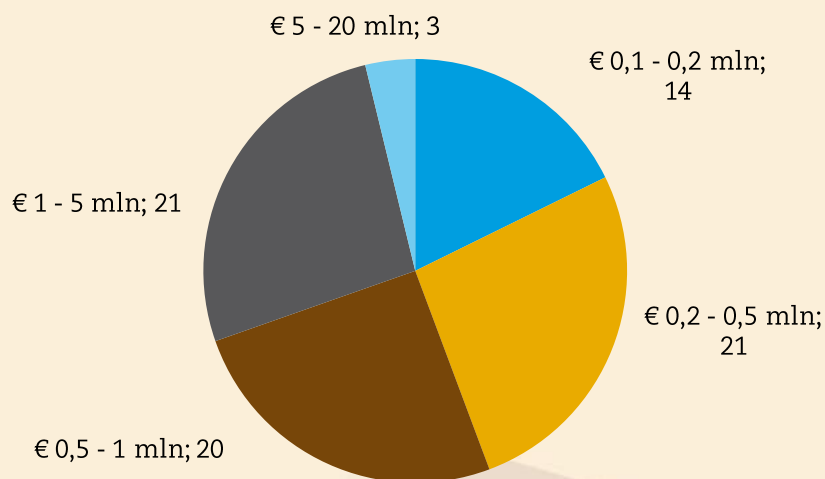

Diensten op de Projectenkalender

30 procent van de diensten heeft een waarde groter dan 1 miljoen euro

In totaal staan bijna 90 diensten op de Projectenkalender. De projectomvang van de diensten loopt sterk uiteen. Dertig procent van de diensten heeft een waarde boven 1 miljoen euro. Bijna 20% is kleiner dan 2 ton.

Aantal aanbestede diensten naar projectomvang

Raamcontract veel gebruikt bij diensten

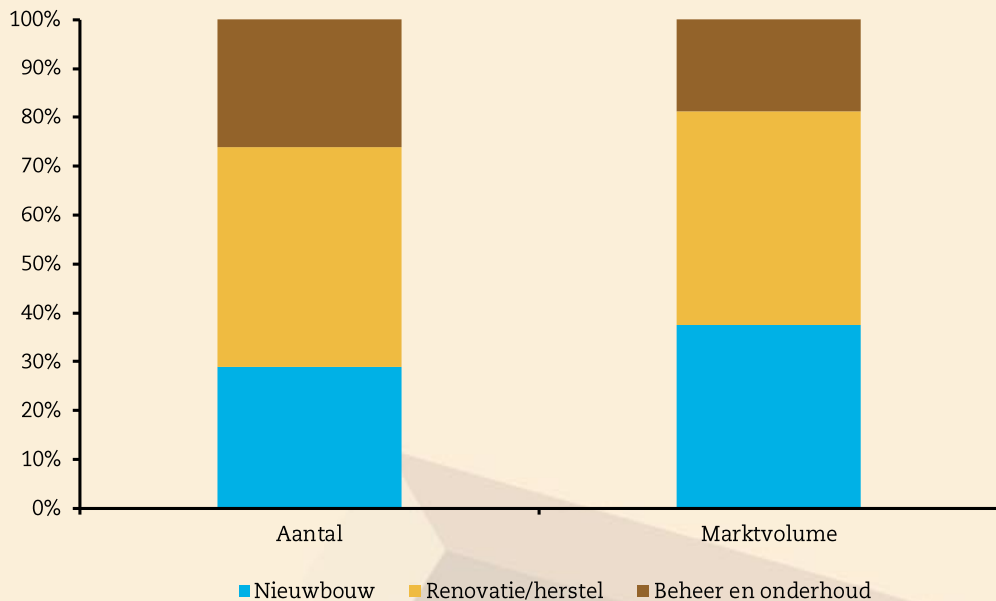
Van circa 50 diensten is bekend welke contractvorm hiervoor zal worden gebruikt. Twee derde hiervan wordt aanbesteed als raamcontract, of als nadere overeenkomst binnen een reeds gesloten raamcontract.

Projecten in alle asset management categorieën

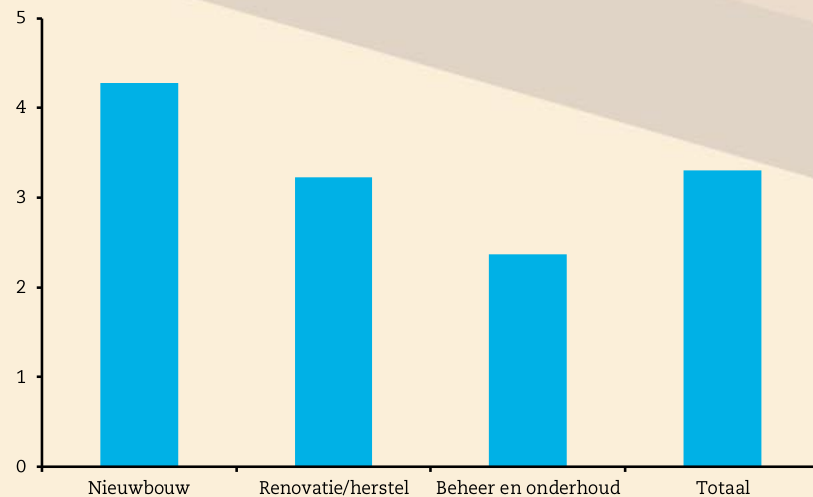
Renovatie- en herstelwerken zijn goed voor een marktvolume van 600 miljoen euro

Van ruim 400 projecten is bekend welke werkzaamheden dit betreft. Bijna 190 projecten betreffen renovatie en herstel. Bij zowel nieuwbouw als beheer en onderhoud gaat het om circa 115 projecten. In het totale marktvolume heeft nieuwbouw een aandeel van ruim 500 miljoen euro. Bij renovatie en herstel gaat het om 600 miljoen euro, beheer en onderhoud is goed voor 20 miljoen euro.

Verdeling aantal projecten en marktvolume

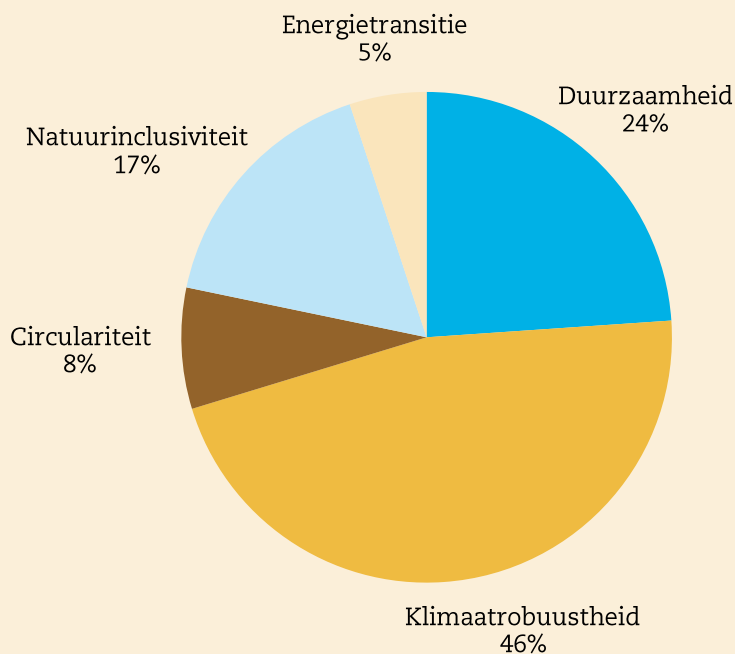

Gemiddelde projectomvang (mln euro)

Belangrijke maatschappelijke doelstellingen

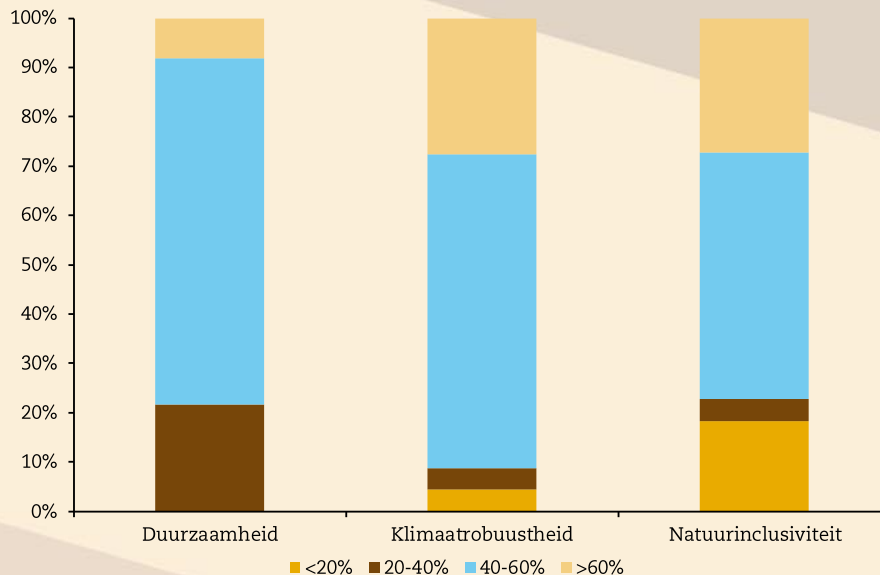
Projecten naar belangrijkste maatschappelijke doelstelling

Brede maatschappelijke achtergrond

De projecten van de waterschappen staan uiteraard voor een belangrijk deel in het kader van klimaatbestendigheid. Daarnaast speelt duurzaamheid bij de projecten een belangrijke rol. Een aantal waterschappen noemt ook natuurinclusiviteit als maatschappelijke doelstelling van projecten. Circulariteit speelt in de aanbestedingen nog een ondergeschikte rol.

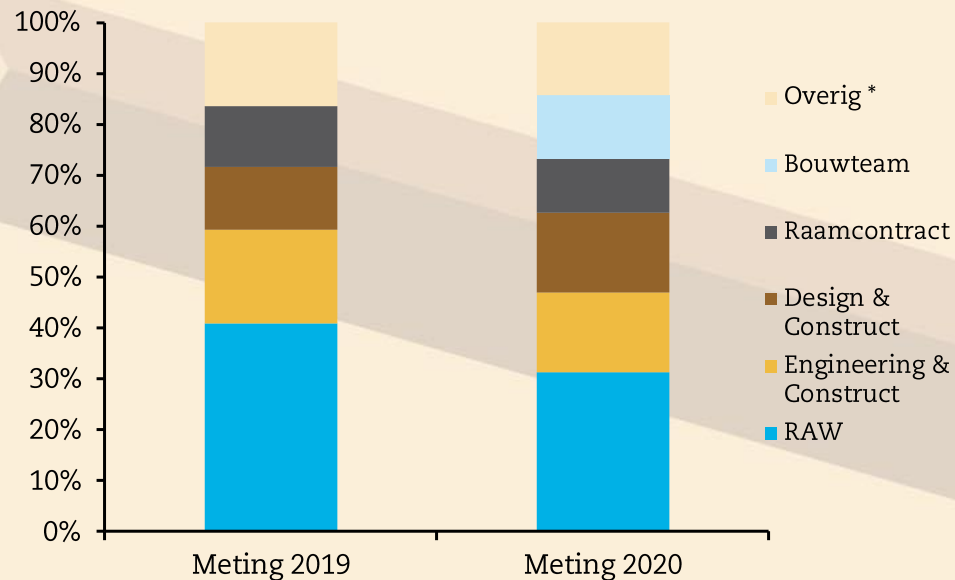
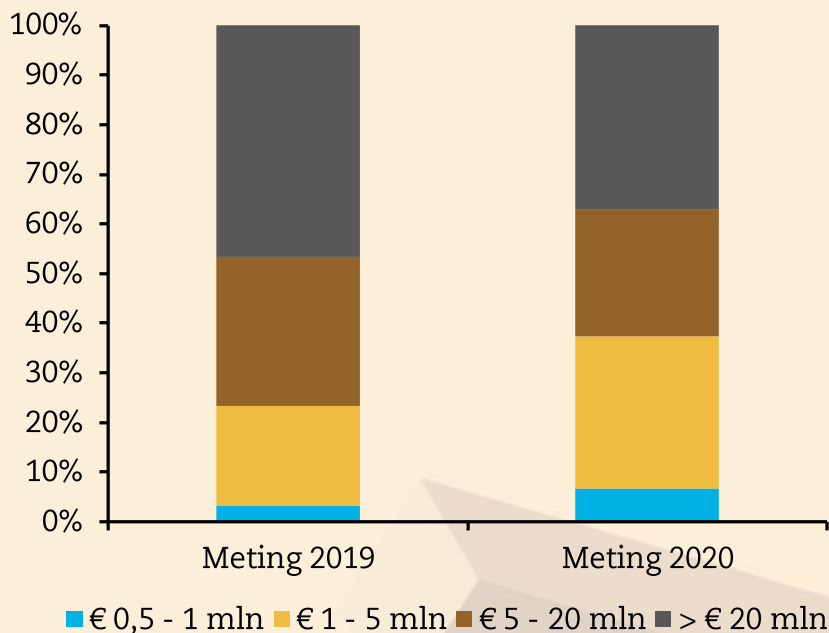
Gewicht van kwaliteit bij maatschappelijk belangrijke projecten

Dynamiek in het projectenbestand

Nieuwe meting: meer kleine projecten

In deze meting is het aandeel van projecten met een bouwsom minder dan 5 miljoen euro groter dan in de vorige meting. Het aandeel van projecten van meer dan 20 miljoen is kleiner (van 45% naar 35%).

Waterschappen werken vaker met bouwteam, minder met RAW

In vergelijking met de vorige meting passen de waterschappen veel minder RAW toe. Eén op de tien projecten wordt als bouwteam uitgevoerd. Deze projecten zijn goed voor 15% van het marktvolume.

Eerste analyse dynamiek op projectniveau

Tweede meting biedt inzicht in stabiliteit programmering

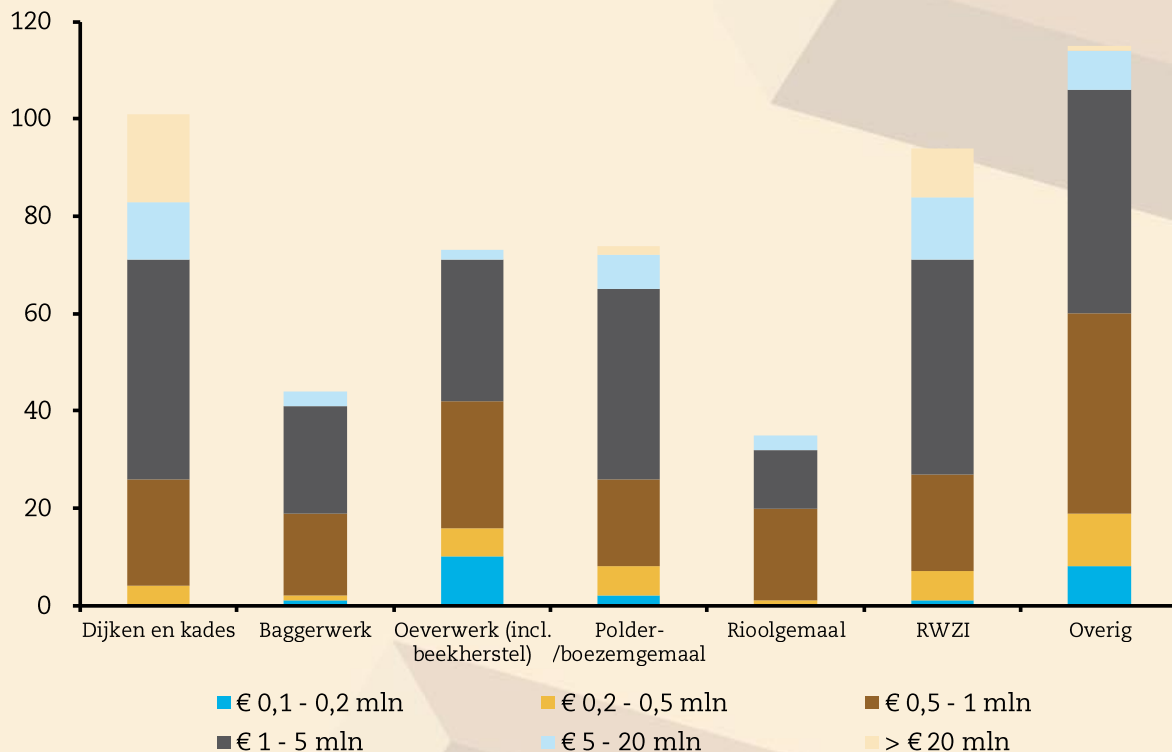
Voor projecten die zowel in deze meting als in de vorige meting waren opgenomen, is een vergelijking gemaakt van de planning. 40% van deze projecten wordt later aanbesteed dan vorig jaar gedacht. Eén op de vijf projecten is doorgestroomd van de initiatieffase naar de planuitwerkingsfase. Bij verreweg de meeste projecten is de fase onveranderd.

Mutatie aanbestedingsdatum	
Uitgesteld	39%
Vervroegd	3%
Onveranderd	23%
Bekend geworden	35%

Mutatie projectfase	
Van initiatief naar planuitwerking	18%
Van planuitwerking naar contractering	5%
Van initiatief naar contractering	4%
Projectfase onveranderd	73%

Kleine en grote projecten

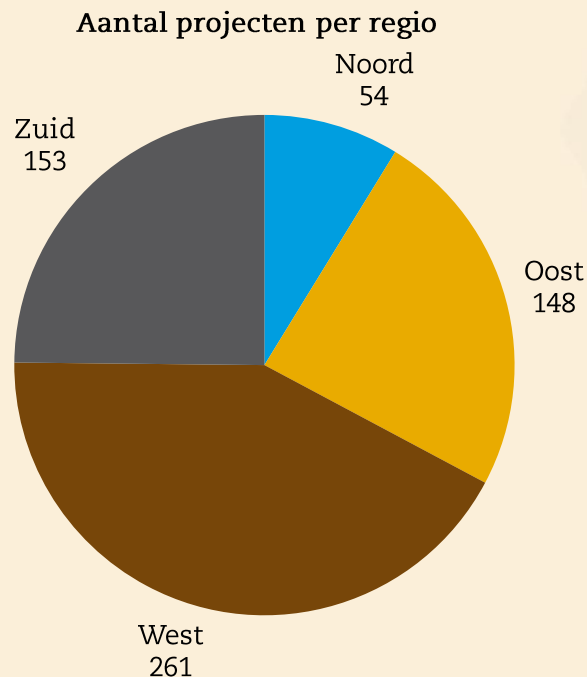
Aantal projecten per deelmarkt naar bouwsomklasse

Meeste projecten tussen 1 en 5 miljoen euro

Projecten tussen 1 en 5 miljoen euro hebben het grootste aandeel bij de waterschapsprojecten (circa 45%). Op vrijwel alle deelmarkten domineert deze projectomvang. Projecten met een geraamde bouwsom van 5 miljoen euro of meer komen vooral voor bij dijken en kades en bij RWZI's. Tien procent van de projecten heeft een bouwsom van een half miljoen euro of minder.

Inzicht voor regionale samenwerking

Interessante mix van projecten in alle regio's
Voor marktpartijen is het interessant om inzicht te krijgen in de projecten die in hun regio staan gepland. In elk van de vier regio's staan projecten op de kalender in een breed scala van bouwsomklassen. In de regio Noord staan ruim 50 projecten op de kalender, in Oost en Zuid circa 150 projecten. De waterschappen in West hebben ruim 250 projecten op de kalender staan.

De waterschappen kunnen op regionaal niveau met elkaar samenwerken en in dialoog gaan met de marktpartijen om tot een goed uitvoerbaar investeringsprogramma te komen. Bijvoorbeeld door het organiseren van regionale marktdagen.

Verantwoording

Het Economisch Instituut voor de Bouw (EIB) heeft in opdracht van de stuurgroep Samenwerking WaterschapsWerken (SWW) de Projectenkalender Waterschapsmarkt opgesteld. Hiervoor zijn door vrijwel alle waterschappen gegevens aangeleverd over projecten die in de komende jaren zullen worden voorbereid en aanbesteed. Het EIB heeft alle gegevens geanalyseerd en op basis hiervan deze rapportage opgesteld waarin de belangrijkste resultaten zijn vermeld.

Het project is begeleid door vertegenwoordigers van waterschappen en marktpartijen. Tussenresultaten van de Projectenkalender zijn gedeeld met de SWW, het Platform Waterschapswerken en het opdrachtgeversberaad van de waterschappen. De verantwoordelijkheid voor de inhoud en de conclusies ligt bij het EIB.